

Αθήνα, 16/12/97

Ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης, μετά τις κατ' ιδίαν διαδοχικές συναντήσεις του σήμερα το πρωί, στο Μέγαρο Μαξίμου, με τους πολιτικούς Αρχηγούς (τον Πρόεδρο της Ν.Δ Κώστα Καραμανλή, τη Γενική Γραμματέα του Κ.Κ.Ε Αλέκα Παπαρήγα, τον Πρόεδρο του ΣΥΝ Νίκο Κωνσταντόπουλο και τον Πρόεδρο του ΔΗΚΚΙ Δημήτρη Τσοβόλα) προέβη στις ακόλουθες δηλώσεις προς τους δημοσιογράφους:

“Συνάντησα τους πολιτικούς Αρχηγούς. Είχα μαζί τους μια καλή και χρήσιμη συζήτηση.

Θέλω να ξεκαθαρίσω ορισμένες θέσεις μας: Εμείς δεν επιδιώκουμε τον αποκλεισμό της Τουρκίας, είτε οποιασδήποτε άλλης χώρας από συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Εκείνο που θέλουμε, υποστηρίζουμε -και αυτό έγινε δεκτό- είναι ότι η συνεργασία αυτή πρέπει να στηρίζεται σε ορισμένους κανόνες. Να υπάρχουν κανόνες παιχνιδιού, που να εξασφαλίζουν την αποδοχή και εφαρμογή εκείνων των όρων και ρυθμίσεων, πάνω στους οποίους στηρίζεται η ευρωπαϊκή συνεργασία: Την εφαρμογή των αξιών του κράτους δικαίου, των κανόνων, οι οποίοι οδηγούν στην ειρηνική συνεργασία.

Οι αποφάσεις που ελήφθησαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ζητούν από την Τουρκία και τις άλλες χώρες, οι οποίες θα συμμετάσχουν στις διαδικασίες διεύρυνσης ή συνεργασίας, να πραγματοποιείται αυτή η συνεργασία με τέτοιο τρόπο, ώστε μελλοντικά να μην υπάρξουν προβλήματα, είτε στην Ένωση, είτε με χώρες-μέλη.

Πιστεύουμε ότι αυτό είναι απόλυτα θεμιτό και πιστεύουμε, επίσης, ότι αυτό είναι επιβεβλημένο. Δεν μπορεί να αρχίσει μια συνεργασία, όταν οδηγηθεί πολύ σύντομα σε αδιέξοδα. Πρέπει να αποκλείσουμε να υπάρξουν τέτοια αδιέξοδα.

Εμείς δεν είμαστε αντίθετοι με την ευρωπαϊκή προοπτική της Τουρκίας. Και θα στηρίζουμε αυτή την ευρωπαϊκή προοπτική, εάν εφαρμοσθούν αυτοί οι κανόνες, τους οποίους αποφάσισε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

Τώρα, θα αρχίσει μια μακρά διαδικασία διαπραγματεύσεων, η οποία θα οδηγήσει σε σημαντικές αποφάσεις, ιδίως όσον αφορά την ένταξη της Κύπρου.

Η Τουρκία, σε όλη αυτή τη φάση, θα πιέζει, θα εντείνει τις πιέσεις της για να επιτύχει ευνοϊκές γι' αυτήν αποφάσεις. Το δείχνει, άλλωστε, αυτό η συνεδρίαση του υπουργικού συμβουλίου της Τουρκίας και οι δηλώσεις που έγιναν από τον κ.Γιλμάζ.

Εμείς, σ' αυτή τη διαδικασία, πρέπει να διατηρήσουμε ψυχραιμία. Χρειάζεται ψυχραιμία, χρειάζεται συνεργασία με τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και οφείλουμε να υπενθυμίζουμε προς κάθε κατεύθυνση ότι αυτό το οποίο επιδιώκει η Ελλάδα είναι η ειρήνη στην περιοχή. Είναι η συνεργασία στην περιοχή πάνω σε τέτοιες αρχές, οι οποίες θα εξασφαλίζουν την ειρήνη.

Εμείς είμαστε αντίθετοι με την κλιμάκωση της αντιπαράθεσης, αλλά εφόσον χρειασθεί, θα προβούμε σε όλες εκείνες τις ενέργειες, που είναι επιβεβλημένες.

Στο εσωτερικό της χώρας χρειάζεται ομοψυχία. Και σ' αυτό όλοι οι πολιτικοί Αρχηγοί ήταν σύμφωνοι. Δεν πρέπει να υπάρχει κομματική ή μικροκομματική εκμετάλλευση των εξωτερικών θεμάτων ή των χειρισμών της εξωτερικής πολιτικής.

Γι' αυτό καλώ όλες τις πολιτικές δυνάμεις να συσπειρωθούμε σ' αυτήν την πολιτική, η οποία κατοχυρώνει τα ελληνικά συμφέροντα και προπαντός προωθεί την ειρήνη στην περιοχή.

Εάν έχετε κάποια ερώτηση, ευχαρίστως να απαντήσω”.

Γ.ΚΑΡΕΛΙΑΣ (ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ): Κύριε Πρόεδρε, ο μεν κ.Κωνσταντόπουλος ζήτησε σύσκεψη των πολιτικών Αρχηγών υπό τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ο δε κ.Τσοβόλας ζήτησε σύσκεψη των πολιτικών Αρχηγών, σε πρώτη φάση, υπό την προεδρία σας. Τί τους απαντήσατε;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Ο κ.Τσοβόλας και ο κ.Κωνσταντόπουλος ζήτησαν μια συνάντηση των πολιτικών Αρχηγών.

Εγώ επανέλαβα τη γνωστή θέση της κυβέρνησης: Στη Βουλή υπάρχει η μόνιμη Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων και Άμυνας. Έχει συνέλθει πολλές φορές και συζητούνται εκεί τα θέματα. Μπορεί μάλιστα να συνεδριάσει κεκλεισμένων των θυρών, ώστε να υπάρχει και το απόρρητο των συνομιλιών.

Ο υπουργός Εξωτερικών έχει ενημερώσει στο παρελθόν και μπορεί να ενημερώνει, οποτεδήποτε το θελήσουν, τους πολιτικούς Αρχηγούς. Κι εγώ αυτή την ενημέρωση που έδωσα σήμερα, θα την επαναλάβω, όταν υπάρχουν σημαντικές εξελίξεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Πιστεύω ότι δεν πρέπει να δημιουργούμε νέους θεσμούς. Να αξιοποιούμε αυτούς που υπάρχουν και ιδίως στη Βουλή, όταν συζητάμε, να δώσουμε περισσότερο ρόλο στη Βουλή. Πιστεύω, επίσης, ότι δεν πρέπει να μπούμε σε διαδικασίες, οι οποίες θα μπορέσουν, ίσως, να οδηγήσουν (υπάρχουν αρνητικά παραδείγματα από το παρελθόν) σε μια πλειοδοσία σχετικά με τις θέσεις, τις οποίες υποστηρίζει κάθε κόμμα. Νομίζω ότι η υπάρχουσα σήμερα ρύθμιση είναι ικανοποιητική.

Α.ΠΟΔΗΜΑΤΑ (ΕΞΟΥΣΙΑ): Γνωρίζετε τον τρόπο με τον οποίο αντέδρασε η Τουρκία στις αποφάσεις του Λουξεμβούργου: Απέρριψε τη συμμετοχή της στην Ευρωπαϊκή Διάσκεψη και ανακοίνωσε ότι διακόπτει τον πολιτικό διάλογο με την Ε.Ε, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά το Κυπριακό και τις ελληνοτουρκικές σχέσεις. Πιστεύετε ότι είναι μια απόφαση εν θερμώ, ότι όντως η Τουρκία αναθεωρεί τον ευρωπαϊκό προσανατολισμό της και σ' αυτή την περίπτωση πώς θα το αντιμετωπίσει η ελληνική κυβέρνηση;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Η Ευρώπη δεν έκλεισε την πόρτα στην Τουρκία. Στο Συμβούλιο Κορυφής, μετά τις αποφάσεις, ρωτήθηκα από έναν Τούρκο δημοσιογράφο, εάν "η πόρτα είναι κλειστή, μισάνοιχτη ή ανοιχτή" και απάντησα: Η πόρτα είναι ανοιχτή. Διότι οι αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Λουξεμβούργου δίνουν τη δυνατότητα στην Τουρκία να συμμετάσχει στην Ευρωπαϊκή Διάσκεψη και προβλέπουν και ένα ειδικό κεφάλαιο για μια καλύτερη σχέση της Τουρκίας με την Ε.Ε.

Γι' αυτό βρίσκω αυτή την αντίδραση αδικαιολόγητη. Βρίσκω την αντίδραση μη συμβιβάσιμη με την επιδίωξη μιας καλύτερης συνεργασίας της Τουρκίας με τον ευρωπαϊκό χώρο.

Πρέπει η Τουρκία να κατανοήσει ότι δεν είναι δυνατή η συνεργασία, αν δεν υπάρξουν -όπως είπα- κανόνες παιχνιδιού, αν δεν γίνονται αποδεκτοί οι κανόνες ειρήνης, κράτους δικαίου, εάν δεν διαμορφωθεί και από πλευράς της Τουρκίας η προϋπόθεση εκείνη, το κλίμα εκείνο, ώστε να είναι δυνατή η συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Όλες οι χώρες-μέλη είπαν ότι, για όλους ανεξαιρέτως, ισχύουν οι προϋποθέσεις της απόφασης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Κοπεγχάγης το 1993, (δηλαδή τα κριτήρια της Κοπεγχάγης, όπως το κράτος δικαίου, κ.ά). Επομένως, όλοι πρέπει να συμμορφωθούν. Καμμία χώρα δεν μπορεί να ζητάει εξαίρεση.

Πιστεύω ότι η απόφαση αυτή της τουρκικής κυβέρνησης ήταν μια απόφαση εν θερμώ. Είναι μια απόφαση, η οποία σκοπεύει να βελτιώσει τη διαπραγματευτική θέση της Τουρκίας.

Και όπως ανέφερα πριν, θα υπάρξουν πιέσεις. Θα υπάρξουν πιέσεις από τουρκικής πλευράς στο μέλλον. Κι εμείς και η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να σταθεί σταθερά στις αποφάσεις της, γιατί εκείνο το οποίο παίζεται και διακυβεύεται, είναι μια

συνεργασία στο μέλλον χωρίς προσκόμματα. Δεν θέλουμε να υπάρχουν προσκόμματα και πάνω σ' αυτό πρέπει να σταθούμε. Δεν πρέπει να υπάρχουν δυσκολίες, δεν πρέπει να υπάρχουν εντάσεις, δεν πρέπει να υπάρχουν αντιπαραθέσεις. Θέλουμε η συνεργασία να υπάρξει. Να υπάρξει ομαλή, ειρηνική και σε όφελος όλων.

Σ.ΛΙΑΡΕΛΛΗΣ (ANTENNA): Κύριε Πρόεδρε, αναφερθήκατε προηγουμένως σε πιέσεις που θα υπάρξουν από πλευράς Τουρκίας. Ήδη στη γειτονική χώρα έγιναν δηλώσεις τόσο για ένταση στο Αιγαίο, όσο και για απειλές περί "προσάρτησης της Βόρειας Κύπρου". Πώς τα σχολιάζετε;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Αν προχωρήσει η Τουρκία σε μια τέτοια ενέργεια, η οποία θα είναι παράνομη και αντίθετη με τις αποφάσεις του ΟΗΕ, θα βλάψει τη δική της προοπτική, θα ζημιώσει τον εαυτό της, διότι θα καταστήσει ακόμα πιο δύσκολη, αν όχι αδύνατη, τη συνεργασία της με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Όπως, επίσης, και κάθε κλιμάκωση του τύπου επεισοδίων στο Αιγαίο είναι ιδιαίτερα αρνητική για την Τουρκία. Δεν νομίζω, λοιπόν, ότι θα προχωρήσει σε τέτοιες ενέργειες ή θα αποφασίσει να κλιμακώσει, οπωσδήποτε, την αντιπαραθέσή της με την Ε.Ε. Είναι, όμως, δυνατό αυτό, δεν μπορεί να το αποκλείσει κανείς.

Γ.ΠΟΛΙΤΗΣ (MEGA): Κύριε Πρόεδρε, στην πρώτη συνάντησή σας με τον Πρόεδρο της Ν.Δ. κ.Κώστα Καραμανλή, διαπιστώσατε ότι υπάρχει έδαφος για να υπάρξει συμφωνία σε κρίσιμα θέματα, όπως π.χ. στα εθνικά θέματα, μετά τις εντελώς διαφορετικές θέσεις που είχαν διατυπωθεί στο παρελθόν από το κόμμα της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Όχι μόνο με τον κ.Καραμανλή, αλλά και με τους υπόλοιπους Αρχηγούς, σε διαφορετικό βαθμό, συμφωνήσαμε σε αρκετά από αυτά τα οποία ανέφερα.

Συμφωνήσαμε, δηλαδή, ότι δεν θα πρέπει να υπάρχει κλιμάκωση αντιπαραθέσης.

Συμφωνήσαμε ότι θα πρέπει η Ελλάδα να ακολουθήσει μια πολιτική ειρήνης.

Συμφωνήσαμε ότι πρέπει να καταστήσουμε σαφές σε όλους τους εταίρους στην Ε.Ε. πως εκείνο που μας ενδιαφέρει είναι η διαμόρφωση μιας σχέσης, η οποία θα αποκλείει στο μέλλον προβλήματα. Συμφωνήσαμε, τέλος, ότι είναι ιδιαίτερα σημαντικό για την Ελλάδα να έχει μια καλή σχέση με τις χώρες της Ε.Ε. και να συνεργασθεί στο πλαίσιο αυτό.

Υπήρχαν, βεβαίως, διαφορετικές εκτιμήσεις για το πώς θα γίνει, για τις τακτικές. Αλλά -όπως είπα- υπάρχει μια κοινή άποψη για τον χειρισμό σε σχέση με τα θέματα της Τουρκίας και σε σχέση με το πώς θα αξιοποιήσουμε αυτές τις αποφάσεις του Συμβουλίου Κορυφής.

Σας ευχαριστώ πολύ.